

De nieuwsbrief van Onderwijsknooppunt palliatieve zorg Propallia is bestemd voor contactpersonen van onderwijsinstellingen en haar docenten. Deze wordt digitaal verstrekt. Het doorsturen van de nieuwsbrief naar andere geïnteresseerde collega's stellen wij op prijs.

REGIONAAL

1. Scholing docenten/opleiders palliatieve zorg in de regio

Verpleegkundigen en verzorgenden komen, door de vergrijzing van de Nederlandse bevolking, patiënten/cliënten met palliatieve zorgbehoeften overal tegen: in de thuissituatie, het ziekenhuis, het verpleeghuis, hospice, kleinschalige woonvormen, de gehandicapten zorg en de GGZ etc. Wil jij bijdragen aan de verbetering van het palliatieve zorgonderwijs door je eigen kennis te vergroten en door te geven? Op 22 oktober start de scholing in Leiden.

[Meer info vind je hier.](#)

2. Animatievideo Palliatieve Kit

Vanaf heden kunnen huisartsen en wijkverpleegkundigen in het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden gebruik maken van een Palliatieve Kit: Een doos met hulpmiddelen en medicijnen voor vaak voorkomende klachten in de terminale fase. Deze kit wordt op steeds meer plekken ingezet. Deze [animatievideo](#) vanuit regio Haaglanden geeft meer informatie over de Palliatieve Kit. Goed om ook binnen het onderwijs hier aandacht aan te besteden!

LANDELIJK

Onderwijsmateriaal in de schijnwerpers

1. Landkaart Rouw

De Landkaart Rouw, ontwikkeld door Anneke de Leeuw, vat beeldend samen wat er bekend is over rouwprocessen. De kaart is een hulpmiddel bij gesprekken met mensen die een rouwproces doormaken. De Landkaart Rouw is te bestellen in 3 formaten en bevat toelichting op toepassing van de kaart.

Zie: [Landkaart Rouw | Jouw Weg Vinden Na Verlies](#)

2. E-book blikt terug op O²PZ-Symposium Onderwijs Palliatieve Zorg

Het digitale e-book 'Verandering door verankering' is er! Het kosteloze e-book is niet alleen een sfeervolle terugblik op het O²PZ-symposium dat 11 april jl. plaatsvond. Het bevat ook linkjes naar presentaties, websites en extra materialen, zowel van plenaire sprekers als van parallelsessies.

[>>Klik hier voor het e-book](#)

[>>Klik hier voor de aftermovie van het symposium](#)

3. Scenes Theater Doodvermoeiend

Hoe begin je als zorgverlener een gesprek met iemand die ongeneeslijk ziek is, en wat zeg je dan? De scenes uit de Theatervoorstelling Doodvermoeiend (van regisseur en acteur Jurriaan Bles) behandelt in dans, muziek en theater lastig bespreekbare onderwerpen voor de situatie van

patiënten, naasten en zorgverleners. Dit onderwijsmateriaal bevat 3 theaterscenes, ondersteund door een docentenhandleiding met opdrachten. De opdrachten uit de docentenhandleiding helpen studenten om te oefenen met de communicatie. De scenes staan binnenkort op het Onderwijsplatform palliatieve zorg.

[>>Klik hier voor het Onderwijsplatform palliatieve zorg](#)

[>>Klik hier voor meer info over Theater Doodvermoeiend](#)

4. Landelijk scholingsprogramma palliatieve zorg

De ambassadeurs van de Onderwijsknooppunten palliatieve zorg hebben afgelopen maanden samen met programma Scholing Palliatieve Zorg de scholing voor docenten van initieel onderwijs gedaan. Verder hebben de ambassadeurs momenteel contact met aanbieders van scholing palliatieve zorg in de eigen consortiumregio en helpen zij mee om deze scholingen onder de aandacht te brengen.

Zie voor meer informatie <https://scholingpalliatievezorg.nl/>

In de etalage

Einde programma O²PZ in zicht, maar Onderwijsknooppunten gaan door!

Het einde van programma O²PZ komt in zicht. In maart is het eerste project afgerond en per 1 november 2024 houdt het tweede project op. Project 'Voorbij de generalist' heeft een budgetneutrale verlening en gaat door tot 1 mei 2025. De ambassadeurs van de 8 Onderwijsknooppunten nemen van programma O²PZ de verbindersrol over voor betrokkenen bij onderwijs- en deskundigheidsbevordering palliatieve zorg. Hoe gaat dit eruitzien? Marijke Dericks-Issing vertelt over de overdracht vanuit programma O²PZ. En Mara van Stiphout vertelt namens alle ambassadeurs hoe de Onderwijsknooppunten deze verbindersrol verder vormgeven.

[>> Lees het artikel](#)

Regionaal gebeurt het, landelijk komt het samen

In het O²PZ magazine staat een uitgebreid artikel over de 8 Onderwijsknooppunten inclusief interviews met diverse O²PZ-ambassadeurs, die inzoomen op wat er gebeurt binnen hun eigen onderwijsknooppunt. Zoals landelijke onderwijsinitiatieven palliatieve zorg breed onder de aandacht brengen in de regio's, en regionale successen opschalen naar landelijk niveau. "Onze missie is: palliatieve zorg kun je leren."

[>>Klik hier om de pdf van het artikel te downloaden](#)

O²PZ (bewaar)magazine

Wat is er tijdens 6 jaar programma O²PZ bereikt in het onderwijs palliatieve zorg? Het recent verschenen O²PZ magazine bundelt alle producten en resultaten voor het onderwijs palliatieve zorg die tijdens het programma zijn ontwikkeld. Ook interviews met samenwerkingspartners, ambassadeurs van de Onderwijsknooppunten, quotes over O²PZ, en inzicht in de diverse projecten van O²PZ. Het is een handig naslagwerk met info over wáár al deze producten en tools zijn terug te vinden.

[>>Klik hier voor een pdf van het magazine](#)

[>>Klik hier om \(kosteloos\) een gedrukt exemplaar aan te vragen](#)

Mbo- en hbo-ophaalgesprekken vanuit de Onderwijsknooppunten

Graag plannen de ambassadeurs van de Onderwijsknooppunten een (online) afspraak in met hun contactpersonen in het mbo en hbo. Hierover nemen zij binnenkort persoonlijk contact op. Op

verzoek van ZonMw inventariseren de ambassadeurs namelijk in hoeverre palliatieve zorg een plek heeft in het curriculum, waarbij het *Onderwijsraamwerk palliatieve zorg 2.0* als meetlat wordt gebruikt. Voor wo/wo+ is deze informatie er al. Deze gegevens helpen om politiek, zoals VWS en OCW, maar ook andere organisaties in het zorgnetwerk van recente informatie te voorzien.

EAPC posterpresentatie

Op 16-18 mei 2024 vond in Barcelona het 13^e World Research Congress plaats van het EAPC (European Association for Palliative Care). Ingrid van Zuilekom en Marijke Dericks-Issing verzorgden vanuit programma O²PZ de posterpresentatie '*What specialist expertise in Palliative care in The Netherlands entails*'. Van Zuilekom: 'Tijdige inzet van de specialist palliatieve zorg was een veelgehoorde uiting tijdens het congres. Goed dat O²PZ de definitieve versie van het profiel Specialist Palliatieve Zorg, gebaseerd op de resultaten van onze Delphi studie, bijna kan delen met de palliatieve zorg.'

O²PZ geeft presentatie bij AMEE in Basel

Marijke Dericks-Issing en Jojanneke Thiesen-van Staveren van O²PZ geven tijdens AMEE een korte presentatie over ontwikkelingen, onderzoeken en resultaten die tijdens programma O²PZ zijn behaald, waaronder de Onderwijsknooppunten palliatieve zorg. [AMEE](#) is een internationaal onderwijscongres dat plaatsvindt van 24-28 augustus 2024 in Basel, Zwitserland.

Trainingsprogramma: gesprekken over veranderingen in psychosociale behoeften, inclusief intimiteit en seksualiteit

Patiënten met ongeneeslijke kanker ervaren vaak veranderingen in psychosociale behoeften, zoals veranderingen in sociale relaties, financiën of werk. Daar kunnen ook veranderingen in intimiteit en seksualiteit onder vallen. In project GPS is een trainingsprogramma ontwikkeld voor verpleegkundigen en andere zorgprofessionals, dat handvatten biedt om gesprekken te voeren. Geïnteresseerd om hiermee aan de slag te gaan? Het trainingsprogramma is vrij verkrijgbaar.

Zie: [Seksualiteit & Intimiteit in de Palliatieve Fase - Palliaweb](#)

PALZON kennisagenda

Stichting PALZON presenteert de eerste [Kennisagenda Palliatieve Zorg](#). Deze kennisagenda biedt een actueel en breed gedragen overzicht van kennisvragen binnen de palliatieve zorg die voor de praktijk relevante zijn.

[>>Klik hier voor Kennisagenda](#)

Verkenning deskundigheid Onderwijsknooppunt Noord-Holland/Flevoland

Onderwijsknooppunt Noord-Holland/Flevoland heeft binnen de consortiumregio een verkenning deskundigheidsbevordering palliatieve zorg onder zorgverleners van niveau 2 tot en met 8 gedaan. Doel was duidelijk krijgen aan welke deskundigheidsbevordering zorgverleners behoefte hebben, en welke vormen goed aansluiten op de werkvloer. De bevindingen hebben geleid tot conclusies, die vervolgens zijn uitgewerkt in een aantal aanbevelingen.

[>>Klik hier voor de verkenning en de eindrapportage](#)

Over Kinderpalliatieve Zorg

Spiegelgesprekken voor gezamenlijke leerervaring

Waarom organiseren de Netwerken Integrale Kindzorg (NIK) regelmatig spiegelgesprekken met ouders van een kind die kinderpalliatieve zorg nodig hebben. En wat levert het op?

[>>Klik hier voor het artikel](#)

Geslaagde pilot onderwijsmodule 'Het Kwetsbare Kind' bij HvA

De nieuwe onderwijsmodule 'Het Kwetsbare Kind' voor de hbo-opleiding Pedagogiek blijkt een eyeopener voor pedagogen in opleiding. Het biedt kennis en vaardigheden om (gezinnen met) kinderen met een beperking of met ernstige (langdurige) ziektes te begeleiden en ondersteunen.

[>>Klik hier voor het artikel](#)

Terugkijken webinar over transitie 18-/18+

Een toenemend aantal jongeren dat palliatieve zorg nodig heeft, bereikt de volwassen leeftijd. In februari vond in regio Zuid Oost (PalZo) een webinar plaats over deze transitie palliatieve zorg 18-/18+. Dit webinar is online terug te kijken. Het biedt ervaringsverhalen en informatie over deze transitie. Ook bespreken deelnemers hoe deze transitie verder te verbeteren.

[>>Klik hier voor het bericht](#)

[>>Klik hier om het webinar terug te kijken](#)

Kort en inspirerend

- **Boek:** *Mijn kanker is een krokodil* - Claudia van Deudekom

In 2023 las [Claudia van Deudekom](#), ervaringsdeskundige, tijdens het O²PZ symposium een *sneakpeek* voor uit haar (toen nog) manuscript 'Mijn kanker is een krokodil'. Inmiddels is het als boek gepubliceerd (€24,99). Het is herkenbaar voor ervaringsdeskundigen en helpt zorgverleners/-studenten zich inleven hoe het is om ongeneeslijk ziek te zijn.

[>>Klik hier om het boek te bestellen](#)

Over de Onderwijsknooppunten palliatieve zorg

Goede palliatieve zorg start bij goed onderwijs. Want palliatieve zorg, dat kun je leren! De ambassadeurs van de 8 [Onderwijsknooppunten palliatieve zorg](#) zetten zich in voor het optimaliseren van het onderwijs palliatieve zorg in het domein zorg en welzijn (mbo, hbo, wo(+), en bij- en nascholingen) én binnen zorgorganisaties.

Wat de Onderwijsknooppunten doen:

- Ze stimuleren regionaal en landelijk de uitwisseling van actuele informatie, kennis en best practices over (onderwijs) palliatieve zorg.
- Ze zijn een wegwijzer naar up-to-date onderwijsaanbod- en onderwijsmaterialen palliatieve zorg. En ondersteunen bij implementatie van onderwijs palliatieve zorg.
- Ze vervullen een verbindende rol tussen onderwijs, praktijk en onderzoek op het gebied van palliatieve zorg.

Regionaal gebeurt het, landelijk komt het samen!

Meedenken en meedoen

De Onderwijsknooppunten palliatieve zorg; dat zijn we allemaal. We kunnen niet zonder jouw hulp of meedenken over thema's die leven. Heb jij informatie voor de nieuwsbrief, vragen, best practices of wil je contact met een van onze ambassadeurs, zodat we met je mee kunnen denken? Mail of bel ons ([ambassadeurs onderwijsknooppunt](#)).